

POSTANOWIENIE

Dnia 13 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszcz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 13 października 2025 r. w Warszawie
w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
wniosku E. S.A. w W.

o zbadanie spełnienia przez sędziego SN Agnieszkę Żywicką wymogów
niezawisłości i bezstronności

w sprawie I USK 168/25, ze skargi kasacyjnej E. S.A. w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 23 stycznia 2025 r., III AUa 862/21,
wydanego w sprawie z odwołania E. S.A. w W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń
Społecznych o wymiarze składek,

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

Płatnik składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych odwołała się od dwóch decyzji ZUS o wymiarze składek. Sąd pierwszej instancji zmienił zaskarżone decyzje, a Sąd odwoławczy, na skutek apelacji ZUS, zmienił ten wyrok i oddalił odwołania płatnika, co płatnik zaskarżył skargą kasacyjną do Sądu Najwyższego.

W sprawie kasacyjnej, oznaczonej sygnaturą I USK 168/25, skarżąca spółka wniosła o stwierdzenie, że sędzia Sądu Najwyższego Agnieszka Żywicka, wyznaczona do rozpoznania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie spełnia wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności

towarzyszących jej powołaniu i postępowania po powołaniu oraz wyłączenie jej od rozpoznania tej sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jednym z wymagań formalnych wniosku złożonego przez powoda jest „*przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie*” (art. 29 § 9 pkt 2 u.s.n.). Z kolei na podstawie art. 29 § 5 u.s.n. żądanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności należy uzasadnić okolicznościami danej sprawy mogącymi doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących składającego wniosek oraz charakteru sprawy.

Wnioskodawca w ogóle nie odniósł się ani do charakteru sprawy, ani do okoliczności sprawy I USK 168/25 i nie jest to przeoczenie, ponieważ wnioskodawca w ogóle kwestionuje możliwość sprawowania przez sędzię A. Żywicką funkcji sędziego Sądu Najwyższego.

Wnioskodawca na uzasadnienie wniosku powołał wyłącznie:

- 1) okoliczności towarzyszące powołaniu na urząd sędziego SN w postaci wad postępowania przed Krajową Radą Sądownictwa;
- 2) postępowanie sędziego po powołaniu, przede wszystkim krótki stażu w Sądzie Najwyższym.

Pominięcie pozostałych elementów uzasadnienia, przede wszystkim wskazania, dlaczego wnioskodawca ma wątpliwości co do niezawisłości i bezstronności sędzi w tej konkretnej sprawie, czy też w sprawach o określonym charakterze, uniemożliwia badanie spełnienia przez sędzię wymogów niezawisłości i bezstronności. Dlatego wniosek podlega odrzuceniu na podstawie art. 29 § 9 pkt 2 i § 10 u.s.n.

Ustawodawca w art. 29 § 5 u.s.n. wykluczył abstrakcyjne badanie spełnienia przez sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności i dopuścił stosowanie tej instytucji tylko, gdy w okolicznościach konkretnej sprawy pozostałe fakty

przytoczone na uzasadnienie wniosku wskazują na możliwość braku niezawisłości lub bezstronności sędziego przy rozstrzyganiu tej konkretnej sprawy.

Możliwość braku niezawisłości lub bezstronności sędziego przy rozstrzyganiu konkretnej sprawy jest podstawą wyłączenia sędziego SN na podstawie art. 48 i 49 k.p.c. Ustawodawca wprowadził dodatkowy wniosek o wyłączenie, uregulowany w art. 29 § 5-25 u.s.n., w celu umożliwienia stronie podniesienia okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego Sądu Najwyższego w ramach uzasadniania zagrożenia braku niezawisłości lub bezstronności przy rozstrzyganiu tej konkretnej sprawy. Art. 29 § 3 u.s.n. zabrania składowi Sądu Najwyższego, rozpoznającemu wniosek o wyłączenie w trybie art. 52 k.p.c., oceny zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Nie jest ostra granica między oceną okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego jako mogących wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w konkretnej sprawie, a oceną uprawnienia tego sędziego do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości w jakimś zakresie. Wniosek uregulowany w art. 29 § 5-25 u.s.n. przesądza o legalności uwzględnienia okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego przy rozstrzyganiu wniosku o wyłączenie sędziego w tym trybie. Poza tą jedną różnicą przesłanki wyłączenia sędziego na podstawie z art. 48 i 49 k.p.c. oraz z art. 29 § 5 u.s.n. w istocie są takie same – są to okoliczności stanowiące zagrożenie dla bezstronności sędziego, a przynajmniej mogące wywoływać wątpliwości w tym zakresie u stron. Wyłączenie sędziego od wszystkich spraw, np. ze względu na zbyt krótki staż w SN, wprost narusza art. 29 § 3 u.s.n. Każdy sędzia SN wydając pierwsze swoje orzeczenie nie posiada stażu w SN.

Już tylko na marginesie Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że wnioskodawca wnosił o zwrócenie się do odpowiednich komórek organizacyjnych SN o wykaz spraw, w których sędzia A. Żywicka pełniła funkcję sprawozdawcy, oraz odpisy uzasadnień jej orzeczeń – „dla wykazania faktu w postaci postępowania sędziego po powołaniu oraz skali jego wpływu na wynik spraw podobnego rodzaju” oraz „dla wykazania faktu braku ugruntowanego dorobku orzeczniczego po powołaniu w sprawach tej kategorii”. Każdy sędzia SN rozpoczynając orzekanie w SN nie

posiada stażu i dorobku orzeczniczego w SN. Natomiast zagadkowe badanie „skali jego wpływu na wynik spraw podobnego rodzaju” (wnioskodawca nie sprecyzował, jaki czynnik określa zaimek „jego”). wskazuje, że wnioskodawca chciałby poznać poglądy prawne sędzi. Wnioskodawca może poznać te poglądy zapoznając się z uzasadnieniami orzeczeń sporządzonymi przez sędzię, dostępnymi na stronie www.sn.pl, w zakładce orzecznictwo.

[r.g.]